

ODPI5

Sygn. akt I ACz 92/19

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 16 kwietnia 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący: SSA Agnieszka Bednarek - Moraś (spr.)
Sędziowie: SA Ryszard Iwankiewicz
SA Małgorzata Gawinek

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2019 roku w Szczecinie
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa
przeciwko Powszechnej Kasie Oszczędności Bankowi Polskiemu spółce akcyjnej w
Warszawie
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego
na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia
7 stycznia 2019 r., sygn. akt I C 487/18
p o s t a n a w i a:

**zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż udzielić powodom
zabezpieczenia roszczenia pozwu w sprawie o
pozbawienie wykonalności bankowego tytułu wykonawczego przez zawieszenie
postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika sądowego przy
Sądzie Rejonowym w Koszalinie
pod sygn. akt Km**



na oryginale właściwe podpis;
Za zgodność
Starczy Sekretarz Sądowy
Wioletta Simńska

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd I instancji wskazał, że powodowie wnieśli przeciwko Powszechnej Kasie Oszczędności Bankowi Polskiemu Spółce Akcyjnej w Warszawie pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z 9 kwietnia 2013r. o nr 41156, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Koszalinie I Wydziału Cywilnego z 7 maja 2013 r., w sprawie o sygn. akt I Co 1100/13. Jednocześnie strona domagała się udzielenia zabezpieczenia ich roszczenia przez zawieszenie, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie -

... na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego.

Uzasadniając swoje roszczenie powodowie zakwestionowali istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, niebędącym orzeczeniem sądu - bankowym tytułem egzekucyjnym. Podnieśli, że wymagalność roszczeń z umowy kredytu nastąpiła 29 października 2011r. na skutek wypowiedzenia. Po bezskutecznej egzekucji komorniczej strony zawarły w dniu 8 lipca 2014r. ugodę, w której zostały określone nowe warunki spłaty zadłużenia oraz został określony dokładny stan zadłużenia powodów. Powodowie podkreślili, że zawarta ugoda pozbawiła wymagalności całe zadłużenie, określając w zamian nowe warunki - kwoty i terminy spłaty ratalnej zobowiązania kredytowego, wobec czego niemożliwe jest egzekwowanie roszczenia, na które opiewa BTE. W ocenie powodów doszło do zmiany stosunków, z powodu których zobowiązanie wykreowane wypowiedzeniem z 24 października 2011r. polegające na wymagalności całej kwoty kredytu wygasło. Zdaniem powodów potwierdza to również fakt, że pozwany ponownie wypowiedział umowę kredytu 18 marca 2016r., a wypowiedzenie to dotyczyło również ugody. Powodowie zarzucili, że egzekucja na podstawie BTE z 9 kwietnia 2013r. jest niedopuszczalna, przez co bank naruszył swoim działaniem art. 5 k.c. dokonując nadużycia prawa. W ocenie powodów pozwany ma prawo dochodzić swoich roszczeń, ale powinien to uczynić na podstawie nowego tytułu egzekucyjnego, ponieważ egzekwowane roszczenie nie jest tym samym roszczeniem, dla którego został wystawiony BTE i opatrzony klauzulą wykonalności. Dodali nadto, że po wydaniu BTE dokonali spłat na kwotę około 40 000 zł, z czego dysponują potwierdzeniami wpłat na kwotę 24 952,47 zł i o taką kwotę suma określona na BTE jest nieprawidłowa. Powodowie podali również, że umowa zawiera postanowienia, które mogą być uznane za abuzywne i podnieśli zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

W zakresie wniosku o zabezpieczenie powództwa przez zawieszenie prowadzonego postępowania egzekucyjnego podali, że jest uzasadniony okolicznością, iż prowadzona egzekucja dotyczyć będzie między innymi nieruchomości objętej niniejszą sprawą. Prowadzenie dalszego postępowania egzekucyjnego w ocenie powodów może narazić ich na niepowetowane straty, a sprzedaż nieruchomości obciążonej hipoteką spowodowałyby niepowetowaną szkodę i uniemożliwiłaby odzyskanie nieruchomości w przyszłości. Z kolei zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie naruszy praw wierzyciela, który posiada zabezpieczenie rzeczowe w postaci hipoteki na nieruchomości.

Sąd Okręgowy jako podstawę udzielenia zabezpieczenia wskazał przepis art. 730 § 1 k.p.c. w zw. art. 730¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którymi w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd udzielenia zabezpieczenia może żądać strona, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzielaniu zabezpieczenia. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, Sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych do zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron w takiej mierze, aby wierzycielowi zapewnić zaspokojenie lub należytą ochronę jego praw, a dłużnika nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.).

Oceniając wniosek powodów o udzielenie zabezpieczenia Sąd I instancji stwierdził, że nie uprawdopodobnili oni istnienia roszczenia zgłoszonego w pozwie. W uzasadnieniu pozwu powoływali się na okoliczności związane z zawarciem w dniu 8 lipca 2014r. ugody, która w ich ocenie uniemożliwia dochodzenie przez pozwanego roszczeń na podstawie wystawionego w dniu 9 kwietnia 2013r. bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Powodowie przedłożyli ugode, z której treści wynika aktualny stan zadłużenia oraz nowe warunki spłaty kredytu (§ 3 ugody). W ugodzie zastrzeżono również, że nie stanowi ona odnowienia długu, w rozumieniu art. 506 k.c., jak również, że pozostałe warunki umowy kredytowej pozostają bez zmian (§13 i 14 ugody). Ponadto powodowie swoje roszczenie wywodzili z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 5 k.c. formułując zarzut nadużycia prawa po stronie pozwanej.

Odnosząc się do powyższego Sąd meriti podniósł, że orzecznictwo sądowe wprawdzie dopuszcza oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego wytoczonego na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. na zarzucie nadużycia prawa podmiotowego, który w takim przypadku jest środkiem obrony zobowiązanego przed uprawnionym, nie zaś podstawą materialnoprawnego uprawnienia dłużnika (orzecz. SN z 19 kwietnia 1955 r. II CZ 54/54, OSNCK rok 1956/2/38, orzecz. SN z 7 maja 1955 r. IV CR 395/55, OSNCK rok 1956, nr 2, poz. 39). Co do zasady jednak przepis art. 5 k.c. nie może stanowić odpowiedniej, skutecznej podstawy pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności (por. np. wyr. SN z 5 czerwca 2002 r., II CKW 943/00 nie publ.). Jako sytuację wyjątkową Sąd Najwyższy wskazał jednak to, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego mogłoby nastąpić zdarzenie, w wyniku którego należność nie mogłaby być egzekwowana, ponieważ w przeciwnym razie byłoby to sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W tym miejscu powodowie wskazywali, że takim zdarzeniem jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie BTE z 9 kwietnia 2013r., a zatem na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przed zawarciem przez strony ugody i w tych działaniach upatrują nadużycia prawa przez pozwanego. Sąd zważył, że mylne jest stanowisko powodów, jakoby na skutek zawarcia ugody doszło do wygaśnięcia zobowiązania, na które opiewa BTE.

Sąd Okręgowy zauważył, że skutkiem zawarcia ugody jest na nowo określenie treści łączącego strony stosunku prawnego, natomiast nie może ona kreować nowego stosunku prawnego. Dopiero wykonanie ugody, tak jak każde wykonanie zobowiązania, prowadzi do wygaśnięcia stosunku prawnego łączącego strony, a więc i do wygaśnięcia zobowiązania, chyba że co innego wynika z treści ugody. Do skutków niewykonania określonych w ugodzie obowiązków mają zastosowanie

ogólne reguły kodeksu cywilnego. W razie zatem niespełnienia przez dłużnika, w zastrzeżonym terminie, świadczenia określonego w ugodzie, wierzycielowi przysługuje nie tylko roszczenie o wykonanie ugody, ale ponadto może on stosownie do okoliczności dochodzić dalszych roszczeń wynikających z łączącego strony stosunku prawnego (uchw. SN z 18.12.1985 r., III CZP 64/85, OSNCP 1986, Nr 11, poz. 171). Wbrew stanowisku powodów w ugodzie wyraźnie zastrzeżono, że nie stanowi ona odnowienia długu. Odnowienie powstaje jedynie przy spełnieniu szczególnych przesłanek, sama zaś zmiana treści zobowiązania nie stanowi odnowienia, jeżeli nie towarzyszy jej zamiar umorzenia dotychczasowego zobowiązania przez zaciągnięcie nowego (por. wyr. SA w Łodzi z 10.9.2015 r., I ACA 329/15, Legalis). Sąd I instancji podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z 30.1.2007r., IV CSK 356/06, Legalis), że jeżeli istota umowy sprowadza się przykładowo jedynie do zmiany warunków spłaty długu, określa terminy i kwoty płatności poszczególnych rat, to brak jest podstaw do przyjęcia istnienia nowacji.

W konsekwencji Sąd meriti uznał, że strona powodowa nie powołała żadnych obiektywnych okoliczności lub okoliczności obciążających stronę pozwaną, które uzasadniałyby ocenę, iż posługiwanie się tytułem wykonawczym wobec powodów (dłużników) było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Sąd podał też, że powodowie podnosili również, że w okresie następującym po wydaniu BTE dokonali spłaty zadłużenia na około 40 000 zł i dysponują częściowo potwierdzeniami na kwotę 24 952,47 zł. Podkreślali, że o taką kwotę suma określona na BTE jest nieprawidłowa. Odnosząc się do tego Sąd zważył, że w przedłożonym przez nich materiale dowodowym nie znalazły się żadne potwierdzenia wpłat dokonanych po wydaniu BTE, które w jakikolwiek sposób wskazywałyby na rozbieżności w tym zakresie i mogły spowodować ograniczenie obowiązku dłużników, wobec czego ich twierdzenia nie znalazły odzwierciedlenia w przedłożonym przez nich materiale dowodowym.

Na koniec Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie podnosili też zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. na skutek wadliwości wystawionego BTE ze względu na abuzywność postanowień umowy kredytowej w zakresie waloryzacji. Odnosząc się do tego zarzutu Sąd podkreślił, że aby zarzut zawarcia w umowie niedozwolonych postanowień umownych okazał się skuteczny, powodowie powinni uprawdopodobnić m.in. iż zawarte zostały w umowie konkretne postanowienia niezgodnione indywidualnie z powodami, które w sposób rażący naruszają ich interes i wskazać na te konkretne postanowienia. W kontekście zaś zaoferowanych przez powodów dokumentów Sąd na obecnym etapie postępowania uznał, że powodowie nie uprawdopodobnili żądania i w tym zakresie.

Reasumując, w ocenie Sądu I instancji dokumentacja, na podstawie której powodowie oparli swoje roszczenie w sposób niewystarczający korespondowała z zarzutami pozwu, nie uprawdopodobniając ich na tyle, aby zachodziła konieczność uwzględnienia wniosku w kierunku postulowanym przez powodów, tj. przez zawieszenie wskazanego postępowania egzekucyjnego. W konsekwencji analiza drugiej przesłanki udzielenia zabezpieczenia, jaką jest uprawdopodobnienie interesu prawnego powodów, okazała się zbędna, albowiem tylko kumulatywne spełnienie dwóch przesłanek mogłoby prowadzić do uwzględnienia wniosku powodów.

niedozwolonych. Sąd pierwszej instancji nie odniósł się w sposób pełny i merytoryczny do zarzutów związanych z abuzywnością przedmiotowej umowy kredytu. Strona powodowa uważa, że w sposób wystarczający, zarówno na płaszczyźnie dowodowej, jak i argumentacyjnej uprawdopodobniła, że kwestionowane przez nią postanowienia stanowią klauzule abuzywne.

Na stronie 14 pozwu strona powodowa dokładnie określiła, że postanowienia zawarte w § 32 ust. 1 COU, w zakresie odwołującym się do przeliczenia zadłużenia, w brzmieniu: „i może zostać przez PKO BP SA przeliczona na walutę polską, przy zastosowaniu kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w PKO BP SA w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, według aktualnej Tabeli kursów”. Powodowie w powództwie przedstawili, że w niniejszej sprawie spełnione są wszelkie przesłanki z art. 385¹ k.c. pozwalające na przeprowadzenie kontroli incydentalnej przez Sąd.

Powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych zawartych we wzorcu umownym narzuconym im przez Bank. Była to umowa zawierana w formie adhezyjnej. Klauzule kwestionowane dotyczące użycia przez Bank do przeliczeń waluty CHF na PLN nie są świadczeniem głównym. Na stronie 20 oraz następnych strona powodowa wskazała dlaczego jej zdaniem kwestionowane przez nią klauzule są sprzeczne z dobrymi obyczajami i stanowią rażące naruszenie ich interesów, chociażby z powodu jednostronnego przerzucenia na nich ryzyka kursowego, czy również ze względu na fakt, że tylko pozwany poprzez użycie swoich Tabel kursowych mógł kształtować w sposób jednostronny bez możliwości jakiegokolwiek kontroli ze strony przeciwnej wysokość zobowiązania konsumentów. Strona powodowa w swoim powództwie przywołała stanowisko Prezesa UOKIK-u w podobnych sprawach dotyczących kredytów hipotecznych powiązanych z kursem waluty obcej oraz orzecznictwo TSUE w tym zakresie uznające, iż klauzule denominacyjne zawierające w sobie mechanizm odniesienia się do Tabel kursowych banku mogą być uznane za abuzywne.

Nadto skarżący podnosili, że prowadzenie dalszego postępowania egzekucyjnego w ocenie strony powodowej może narazić ich na niepowetowane straty, związane ze sprzedażą nieruchomości i brakiem możliwości jej odzyskania w przypadku rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w pozwie. Jednocześnie strona powodowa akcentuje, że udzielenie jej zabezpieczenia w takim zakresie, nie wpływa negatywnie na zabezpieczenie roszczeń drugiej strony, czyli banku. Bank nadal posiada zabezpieczenie rzeczowe spornej wierzytelności w postaci hipoteki na nieruchomości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się zasadne o tyle, że skutkowało zmianą zaskarżonego postanowienia.

W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia (art. 730 § 1 k.p.c.). Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku (art. 730 § 2 k.p.c.). Udzielenia zabezpieczenia może żądać strona lub uczestnik postępowania jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (art. 731¹ § 1 k.p.c.).

Zażalenie na powyższe postanowienie wnieśli powodowie zaskarżając je w całości i domagając się jego zmiany przez udzielenie zabezpieczenia powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się pod sygnaturą akt przed Komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie - z zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów postępowania zażaleniowego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie prawa:

- a) procesowego: tj. art. 730¹ k.p.c. w zw. z 738 k.p.c., art. 840 k.p.c. będącego błędnym skutkiem przyjęcia przez Sąd I instancji, iż strona powodowa nie uprawdopodobniła konieczności uwzględnienia wniosku o zawieszenie wskazanego postępowania egzekucyjnego,
- b) prawa materialnego w postaci art. 385¹ k.c. przez błędną wykładnię przepisu.

W uzasadnieniu zażalenia Sądowi pierwszej instancji zarzucono, że błędnie przyjął, że powodowie nie uprawdopodobnili istnienia roszczenia zgłoszonego w pozwie, wskazując, że strona powodowa na stronie 9 pozwu przedstawiła, że ugoda z 2014 roku spowodowała przerwanie ciągu przyczynowo skutkowego. Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, iż strona powodowa stoi na stanowisku, że poprzez zawarcie ugody doszło do wygaśnięcia zobowiązania, na które opiewa BTE. W pozwie Strona Powodowa nie podnosiła żadnym razie, iż ugoda spowodowała skutek materialnoprawny w postaci wygaśnięcia zobowiązania. Odpadła tylko podstawa formalnoprawna jego dochodzenia na podstawie BTE opatrzonego klauzulą wykonalności (BTE się zdezaktualizował). Po zawarciu ugody Pozwany powinien dochodzić swoich roszczeń uwzględniając zawartą ugodę oraz jej skutki (częściowa spłata). Inaczej mówiąc podstawą roszczenia jest inna causa niż ta, która posłużyła do wydania BTE. Pozwany powinien więc wystawić nowe BTE (na co nie pozwalają jednak aktualnie obowiązujące przepisy) albo skierować przeciwko Powodom nowy pozew na zasadach ogólnych.

Strona powodowa podnosiła, że poprzez zawarcie przez strony przedmiotowej ugody doszło do pozbawienia przymiotu wymagalności roszczeń, które były przez bank dochodzone na podstawie BTE z dnia 9 kwietnia 2013 roku. Ugoda miała charakter trwały i weszła w życie powodując, że wierzytelność banku, której bank dochodził na podstawie BTE została pozbawiona cechy wymagalności. Nie była to ugoda o charakterze warunkowym, której wypowiedzenie powodowałoby powrót do stanu prawnego sprzed jej zawarcia. Z powołaniem się na poglądy doktryny powodowie podnosili, że wierzytelność dochodzona przez Bank na podstawie BTE przestała być wymagalna w momencie wejścia w życie ugody z dnia 2014 roku. W związku z powyższym dla dochodzenia roszczenia banku w związku z wypowiedzeniem warunków spłaty z dnia 18 marca 2016 roku nie mógł być użyty w sposób prawidłowy tytuł egzekucyjny w postaci BTE, który dotyczył wierzytelności z 2013 roku, które przestały być wymagalne w związku z zawartą ugoda. Użycie tego tytułu wykonawczego przez Pozwanego do dochodzenia wierzytelności z dnia 18 marca 2016 roku stanowi zdaniem strony powodowej prawa podmiotowego przez stronę pozwana.

Ponadto, strona powodowa wskazuje, iż Sąd pierwszej instancji błędnie przyjął, iż powodowie na obecnym etapie sprawy nie uprawdopodobnili zadania w zakresie stosowania przez pozwanego we wzorcu umownym klauzul

W pierwszej kolejności wskazać należy, że stosownie do art. 730¹ k.p.c. przesłanki zasadności udzielenia zabezpieczenia obejmują uprawdopodobnienie roszczenia oraz uprawdopodobnienie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Przy czym, co do zasady, obie przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie. Istotą postępowania zabezpieczającego jako postępowania incydentalnego nie jest uznanie dochodzonego roszczenia za udowodnione, ale jedynie za uprawdopodobnione. Stosownie do treści przepisu art. 243 k.p.c., ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu, zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne. Odformalizowany charakter uprawdopodobnienia wymaganego na potrzeby udzielenia zabezpieczenia roszczenia ma wpływ na sposób oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, co w konsekwencji daje sądowi rozpoznającemu wniosek o zabezpieczenie możliwość opierania się na środkach niebędących dowodami w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek wskazać należy, że uprawdopodobnienie istnienia roszczenia może nastąpić w zasadzie w każdy możliwy sposób. Istotnym przy tym jest, aby dać sądowi orzekającemu słuszną podstawę do przypuszczenia o istnieniu roszczenia. Podkreślić także należy, że uprawdopodobnienie odnosi się zarówno do okoliczności faktycznych, na których uprawniony opiera żądanie, jak i do podstawy prawnej roszczenia, która również powinna być prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną (por. Komentarz do art. 730¹ k.p.c. (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Artykuły 730-1088, pod red. H. Doleckiego, T. Wiśniewskiego, Lex wydawnictwo internetowe, teza 5). Trzeba jednocześnie podkreślić, że ramy postępowania zabezpieczającego nie pozwalają na szczegółowe rozważenie stanowisk i wiarygodności poszczególnych okoliczności przedstawianych przez strony oraz mocy dowodowej przedstawianego przez nich materiału, gdyż temu służy postępowanie dowodowe i rozpoznawcze. Tym samym orzeczenie w przedmiocie zabezpieczenia nie przesądza rozstrzygnięcia, jakie zapadnie ostatecznie w sprawie, wykluczone jest zatem dokonanie pełnej oceny prawnej co do tego, jakie znaczenie - w świetle przepisów prawa materialnego - mają podnoszone okoliczności. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem jedynie wstępna weryfikacja, zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym, czy roszczenie jest wiarygodne. Ocena wyników postępowania dowodowego zostanie zaś przeprowadzona po jego zakończeniu, w wydanym przez Sąd orzeczeniu.

Natomiast interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia stosownie do art. 730¹ § 2 k.p.c. istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Zatem pojęcie interesu prawnego w rozumieniu przywołanego przepisu ujęte jest dość szeroko, co w istocie umożliwia uprawnionemu powoływanie się na wiele okoliczności, które mogą uzasadniać udzielenie zabezpieczenia. Ocena interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia możliwa jest jedynie w kontekście skonkretyzowanego, dochodzonego przez powoda roszczenia, może się on również przejawiać w tym, iż na skutek braku zabezpieczenia w majątku dłużnika powstanie niepowetowana szkoda.

W przedmiotowej sprawie postawę materialnoprawną powództwa złożonego w przedmiotowej sprawie stanowi przepis art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., w myśl których dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

Powodowie w uzasadnieniu pozwu podnieśli zarzut zawarcia w postanowieniach umowy łączącej strony, a będącej podstawą wystawienia tytułu wykonawczego klauzul o charakterze niedozwolonym, nadto wskazali, iż po wystawieniu tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności strony zawarły ugodę, którą na nowo uregulowały łączący je stosunek prawny.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że analiza umowy ugody nr _____ z dnia _____, zawartej przez strony wskazuje na to, iż zawierając tą ugodę po ustaniu poprzedniego stosunku prawnego, strony ustaliły szczegółowo warunki, na jakich ma nastąpić spłata zobowiązania. Nie są to warunki tożsame z tymi, na jakich zawarto poprzednio umowę kredytu, mimo, że w ugodzie zastrzeżono, że nie stanowi ona odnowienia długu, w rozumieniu art. 506 k.c., jak również, że pozostałe warunki umowy kredytowej pozostają bez zmian (§ 13 i 14 ugody). Co istotne, strony ustaliły, iż niedotrzymanie warunków porozumienia, nie powoduje powrotu do poprzedniej sytuacji prawnej, ale daje wierzycielowi podstawę do wypowiedzenia tego stosunku prawnego i postawienia całej niespłaconej wierzytelności w stan wymagalności (§ 8 ust. 1-7 ugody). Postawią zatem wątpliwości co do tego jaki był wpływ ugody na skuteczność wystawionego wcześniej bankowego tytułu wykonawczego, chociażby w zakresie odsetek wynikających z tytułu po dniu zawarcia ugody.

Zauważyć też należy, iż uгода została zawarta po dwóch latach toczącego się postępowania egzekucyjnego, później była przez strony realizowana, a jej wypowiedzenie nastąpiło po kolejnych dwóch latach. Powyższe oznacza, iż twierdzenia powodów co do tego, iż w tym czasie poza postępowaniem egzekucyjnym spłacili chociażby część należności jest wiarygodne, a przez to należy uznać za wiarygodne roszczenie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w tej części. Z uwagi na wyrażenie należności głównej w ugodzie we frankach szwajcarskich 291 992,30 CHF, a w tytule bankowym w złotych polskich 661 121,58 zł i późniejsze naliczanie odsetek od tych kwot na różnych zasadach, trudno jest ocenić, w jakim zakresie należałoby obecnie uznać roszczenie pozwu za uprawdopodobnione i ograniczyć zakres zabezpieczenia.

W ocenie Sądu Odwoławczego, na obecnym etapie postępowania, również podniesiony zarzut abuzywności postanowień umownych umowy kredytowej z dnia _____ 2008 r. okazał się uprawdopodobniony w stopniu uzasadniających zabezpieczenie roszczenia w sposób wnioskowany przez powodów.

Dołączonych do pozwu dokumentów wynika, iż powodowie zaciągnęli kredyt hipoteczny na cele mieszkaniowe, zatem są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ k.c. Natomiast pozwany bank, jako przedsiębiorca, posługiwał się przy zawieraniu umowy z _____ 2008r. wzorcem umownym. Fakt, czy zakwestionowane przez powodów postanowienia zostały z nimi uzgodnione indywidualnie spoczywa, zgodnie

z art. 385¹ § 4 k.c. na pozwanym, jako stronie, która na ten fakt się powołuje i będzie przedmiotem postępowania rozpoznawczego.

Strona powodowa podnosi, że abuzywne są postanowienia zawarte w § 32 ust. 1 COU, w zakresie odwołującym się do przeliczenia zadłużenia, w brzmieniu: „i może zostać przez PKO BP SA przeliczona na walutę polską, przy zastosowaniu kursu sprzedaży dewiz obowiązującego w PKO BP SA w dniu, o którym mowa w § 7 ust. 5 CSU, według aktualnej Tabeli kursów”.

Wobec powyższego podnieść trzeba, iż zgodnie z brzmieniem art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających świadczenie główne, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Należy przy tym zaznaczyć, że klauzule podobne do zakwestionowanych przez powodów zostały już uznane przez orzecznictwo za abuzywne. Sąd Apelacyjny dla przykładu wskazuje w tym zakresie na wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 grudnia 2010 roku wydany w sprawie o sygn. VII AmC 1531/09. Sąd Okręgowy dokonał w nim analizy postanowienia zgodnie, z którym rata kredytu spłacana jest przez klienta w złotych polskich w wysokości wynikającej z przeliczenia należnej kwoty wyrażonej we frankach szwajcarskich na PLN według kursu sprzedaży CHF zamieszczonego w tabeli kursowej (...) Banku obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Zdaniem Sądu Okręgowego, Bank przyznał sobie w ten sposób prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem CHF poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego (rozumianego jako różnica pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu waluty obcej). Wzorzec umowy o kredyt hipoteczny nie precyzuje bowiem sposobu ustalania kursu wymiany walut wskazanego w tabeli kursów banku. W szczególności postanowienia przedmiotowej umowy nie przewidują wymogu, aby wysokość kursu ustalanego przez Bank pozostawała w określonej relacji do aktualnego kursu CHF ukształtowanego przez rynek walutowy lub na przykład kursu średniego publikowanego przez Narodowy Bank Polski. Oznacza to, że Bankowi pozostawiona została dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu CHF w swoich tabelach kursowych, a przez to kształtowania wysokości zobowiązań klientów, których kredyty waloryzowane są kursem CHF.

Sąd II instancji uznał, że powodowie uprawdopodobnili również interes prawny w uzyskaniu zabezpieczenia. Pozwany prowadzi bowiem w oparciu o zaskarżony tytuł wykonawczy egzekucję z nieruchomości, której zbycie w toku postępowania egzekucyjnego nie pozwoli na przywrócenie poprzedniego stanu rzeczy.

Mając na względzie powyższe okoliczności w oparciu o przepis art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Wobec treści art. 745 § 1 k.p.c. niemożliwym stało się uwzględnienie żądania w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego. Postępowanie zabezpieczające nie ma samoistnego charakteru, lecz pozostaje w związku z merytorycznym (jurysdykcyjnym) postępowaniem w sprawie. Z tego względu postanowienia w

przedmiocie udzielenia zabezpieczenia nie mają charakteru postanowień kończących postępowanie w sprawie. Dlatego też o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga się dopiero w orzeczeniu kończącym merytoryczne postępowanie w sprawie, co pozostaje w zgodności z ogólną regułą orzekania o kosztach, wyrażoną w art. 108 k.p.c. W takim stanie rzeczy poza kognicją Sądu II instancji było orzeczenie o kosztach wygenerowanych w postępowaniu odwoławczym. Jako element składowy kosztów postępowania w sprawie, w której został wydany tytuł zabezpieczający, zostaną rozstrzygnięte w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie przez sąd właściwy do jej rozpoznania.



za zgodność
Starszy Sekretarz Sądowy

Wioletta Sinińska